

verworven. Anderen echter zijn veel en veel te weinig bekend. Hoevelen in ons land hebben ooit een marmerkop van Jules Vermeire in zich opgenomen, een zijner kreukelloos gave en verpuurde koppen, die meer duiden op een wijze van denken en droomen, dan van zien en vormen in den gebruikelijken zin? En het aantal goede of verdienstelijke beeldhouwers schijnt zich elk jaar uit te breiden. Hubert van Lith, Wezelaar en Sondaar zijn feitelijk pas den laatsten tijd wat meer op den voorgrond getreden. In Den Haag zag ik niet lang geleden fiksche dierplastieken door den debuteerenden Ten Klooster Jr. en zuiver gemodeleerde kinderkopjes door den onbekenden Van Zweden, beiden duidelijk een belofte inhoudend. Men zou zonder veel moeite het lijstje aanzienlijk kunnen uitbreiden.

Een aanwinst van belang op plastisch gebied mag m.i. ook het jeugdige werk van Titus Leeser heeten. Hij stelde nog niet in het openbaar tentoon, hield echter verleden jaar in Den Haag een kleine expositie voor besloten kring, hetgeen mij aanleiding was hem onlangs op te zoeken in zijn werkplaats te Ommen. Hoewel niet zoo heel jong meer, is Leeser feitelijk nog maar kort aan den gang, dit als gevolg van bepaalde eigenaardigheden van zijn loopbaan. Zijn academietijd bracht hij in München door (1922—'27), waar hij lessen ontving van den dierenschilder Angelo Jank; zelfstandig oefende hij zich in het modeleeren van beesten, wat zijn eigenlijke bedoeling was geweest, maar waar geen leerkracht voor aanwezig bleek. Een korter verblijf in Berlijn volgde. Terug in ons land, was hij gedwongen door middel van reclameteekening en illustratieve werkzaamheid zich in zijn levensonderhoud te voorzien, maar deze bezigheden, meer en meer zijn energie opeischend, bleken niet te verzoenen met het oorspronkelijk gekozen beroep. Jaren gingen verloren, totdat hij eens in Zürich den moed vond Herman Haller op te zoeken en deze hem een riem onder het hart stak. Sedert dien heeft nog kort geleden een verblijf van twee maanden te Düsseldorf, waar hij samenwerkte met den evenals zoovele andere Nederrijnsche beeldhouwers hier in ons land te weinig bekenden Zoltan Székessy, meer vruchten afgevoerd dan alle vroegere academiejaren tezamen.

Behalve dierplastieken, zijn uitgangspunt, heeft Leeser veel figuren en koppen gemaakt, beurtelings in gips, gebrande klei, hout en steen. Zijn werktrant was aanvankelijk min of meer Kolbe-achtig vrij en niet zonder een ongedwongen lyrische bekoring, maar heeft zich allengs verstrakt tot een grootere geslotenheid in de opvatting. Anders gezegd, hij heeft zich duidelijk geschaard aan de zijde dier beeldhouwer, die geen onbepaalde aanvaarding van het ruimtelijke zoeken met sterk en ontwikkeld naturalistisch modelé, maar die juist langs den weg eener terughouding in hun middelen de innerlijke expressie zoo hoog mogelijk willen opvoeren. Ongetwijfeld heeft hij hierdoor iets ingeboet aan wat men temperament pleegt te noemen, en daar, waar hij aan een volledige bezieling van den versoberden vorm niet